

L. Simon László blogja - Kultúrpolitika és kánonok: mi a valódi kérdés?

2013 április 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Fontos, hogy a kultúrpolitika különböz? szerepl?i képesek legyenek érdemi vitát folytatni egymással, bár a nyilvános pódium beszélgetéseken a párbeszéd iránti nyitottság gyakran nagyobbnak t?nik, mint a valódi

„terepmunka” során.

És persze az érintettek politikai vagy intézményes szerepükt?l függ?en igencsak eltér? dolgokra helyezik a hangsúlyt, más perspektívából szemlélik a terület f? kérdéseit. Ez volt jellemz? a Heti Válasz, a Századvég és a Széll Kálmán Alapítvány *Kultúr/politika* cím? konfrenciáján rendezett kerekasztal-beszélgetésre is, amelynek magam is részese voltam: óhatatlanul mást tart fontosnak a m?vészeti köztestület elnöke (Fekete György), az egyik nagy nemzeti kulturális intézmény frissen kinevezett vezet?je (Vidnyánszky Attila), az ifjúkonzervatív lap- és honlapszerkeszt? (Békés Márton) vagy a volt LMP-s képvisel? szépíró (Kukorelly Endre).

A magam részér?l két, egymással összefügg? szempontra próbáltam felhívni a figyelmet, részben a beszélgetést vezet? G. Fodor Gábornak a kultúra és a m?vészetek autonómiájára vonatkozó kérdéséhez kapcsolódva. Ezek egyike a különböz? kulturális kánonok egymás mellett élésének ténye, a másik pedig az, miként is kellene a kultúrpolitikának ehhez a helyzethez viszonyulnia. Vajon feladata-e a politikának, hogy döntsön a verseng? kulturális vagy m?vészeti irányzatok, felfogások között? Illetékes-e abban, hogy – Illyést parafrazeálva – beleszóljon a m?vek más m?vekkel folytatott vitájába?

El?ször is le kell szögeznünk, hogy a 20. századtól – pontosabban a romantika utáni korszaktól – kezdve nem beszélhetünk egységes m?vészeti kánonról. Az átfogó korstílus hiánya, a verseng? m?vészeti és m?vészetelméleti iskolák oda vezettek, hogy egymás mellett létez? értelmez? közösségek alakultak ki, különböz? értékrendekkel. A hazai kulturális életben ráadásul az esztétikai törésvonalak mellett határozott politikai törésvonalak is jelentkeznek, amelyek nem feltétlenül esnek egybe. A különböz? táborok – Békés Márton kifejezésével élve: riválisi törzsek – pedig többnyire csekély hajlandóságot mutatnak arra, hogy elismerjék a nem közéjük tartozók szellemi teljesítményét.

G. Fodor Gábor a politika autonómiájára is rákérdezett, aminek a létjogosultságát én er?sen megkérd?jeleztem, hiszen a különböz? társadalmi csoportoknak, szakmai közösségeknek éppen a saját érdekeik képviselete miatt érdemes belépniük a politika, akár a pártpolitika világába. A politika nem lehet zárt, nem kasztosodhat, mert így éppen az eredeti feladatának, a társadalom, az ország, a nemzet ügyeinek igazgatására és szolgálatára válik alkalmatlanná. Más nem fogja a kulturális élet szerepl?inek a képviseletét ellátni, csak az, aki belülr?l ismeri a szélesebb szakmai közösségeket, s aki érdekelt azok helyzetének javításában. Persze jómagam nem hiszek a m?vészeti szféra teljes autonómiájában sem; a politika intézményfenntartóként, a jogszabályi környezet alakítójaként természetes módon jelent?s befolyással van a m?vészeti-kulturális folyamatokra. Mindez azonban nem jogosítja fel a politikusokat arra, hogy döntsenek a verseng? kánonok között. Korábbi kormányzati munkám során azt éreztem az egyik legképtelenebb helyzetnek, amikor egy államtitkári értekezleten arról folyt a vita több tárca képvisel?i között, hogy mely íróink kerüljenek be a Nemzeti Alaptantervbe, és melyek kerüljenek ki onnan. Ezzel pedig nemcsak az a probléma, hogy a politika túllépi a saját illetékességi körét, hanem az is, hogy egy részletkérdés kedvéért figyelmen kívül hagy egy sokkal alapvet?bb és súlyosabb kérdést.

A f? kérdés ugyanis nem az, hogy kit fognak olvasni a következ? nemzedékek, hanem hogy fognak-e egyáltalán olvasni. A mai technológiai és az ezzel együtt járó életmódbeli változások gyökeresen átformálják a kultúra befogadásának módját, ezért a kultúrához való hozzáférés klasszikus csatornái egyre kevésbé bizonyulnak hatékonynak. Az a kultúrpolitika, amely kánonvitákat folytat, annak a végiggondolásától veszi el az id?t és az energiát, miként lehet képes a kulturális és a politika szféra együttesen megfelelni ennek a kihívásnak. Véleményem szerint ma a kultúrpolitika feladata sokkal inkább az, hogy meggy?zze a verseng? kánonok képvisel?it arról: minden elvi különbségük ellenére együtt kell munkálkodniuk azon, hogy az általuk létrehozott szellemi teljesítménynek a jöv?ben is legyenek ért? befogadóik.
L.Simon László - http://lsimon.blog.hu/

Ajánló